

32008L0056

25.6.2008.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 164/19

DIREKTIVA 2008/56/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. lipnja 2008.****o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

morske vode neovisno o tome gdje se javljaju njihove posljedice.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1.,

- (3) Morski okoliš je dragocjena baština koja se mora zaštititi, očuvati i, ako je izvedivo, obnoviti s krajnjim ciljem održavanja biološke raznolikosti i osiguravanja raznolikih i dinamičnih oceana i mora koji su čisti, zdravi i produktivni. U tom pogledu ova bi Direktiva trebala, *inter alia*, poticati uključivanje pitanja okoliša u sva relevantna područja politike i biti stup buduće pomorske politike Europske unije u pogledu okoliša.

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

- (4) U skladu s Odlukom br. 1600/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. srpnja 2002. o utvrđivanju Šestog programa djelovanja Zajednice za okoliš ⁽⁴⁾, razrađena je tematska strategija za zaštitu i očuvanje morskog okoliša s općim ciljem poticanja održive uporabe mora kao i očuvanja morskih ekosustava.

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

- (5) Razvoj i provedbu tematske strategije trebalo bi usmjeriti na očuvanje morskih ekosustava. Tim pristupom trebalo bi obuhvatiti zaštićena područja kao i sve ljudske djelatnosti s utjecajem na morski okoliš.

budući da:

- (1) Morske vode pod suverenosti i u nadležnosti država članica Europske unije uključuju vode Sredozemnog mora, Baltičkog mora, Crnog mora i sjeveroistočnog Atlantskog oceana, uključujući vode oko Azorskih otoka, Madeire i Kanarskih otoka.

- (6) Stvaranje zaštićenih morskih područja, uključujući područja koja su već određena ili bi ih trebalo odrediti na temelju Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore ⁽⁵⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o staništima”), Direktive Vijeća 79/409/EEZ od 2. travnja 1979. o očuvanju divljih ptica ⁽⁶⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o pticama”), kao i na temelju međunarodnih ili regionalnih sporazuma čije su ugovorne stranke Europska zajednica ili dotične države članice, važan je doprinos postizanju dobrog stanja okoliša u skladu s ovom Direktivom.

- (2) Očito je da su pritisak na prirodna morska bogatstva i potražnja za morskim ekološkim uslugama često preveliki i da bi Zajednica trebala smanjiti njihov utjecaj na

⁽¹⁾ SL C 185, 18.8.2006., str. 20.

⁽²⁾ SL C 206, 29.8.2006., str. 5.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 14. studenoga 2006. (SL C 314 E, 21.12.2006., str. 86.), Zajedničko stajalište Vijeća od 23. srpnja 2007. (SL C 242 E, 16.10.2007., str. 11.) i Stajalište Europskog parlamenta od 11. prosinca 2007. (još nije objavljeno u Službenom listu). Odluka Vijeća od 14. svibnja 2008.

⁽⁴⁾ SL L 242, 10.9.2002., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 206, 22.7.1992., str. 7. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2006/105/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 368.).

⁽⁶⁾ SL L 103, 25.4.1979., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2006/105/EZ.

- (7) Stvaranje tih zaštićenih područja na temelju ove Direktive važan je korak prema ispunjenju obveza preuzetih na Svjetskom sastanku na vrhu o održivom razvoju kao i Konvencijom o biološkoj raznolikosti odobrenom Odlukom Vijeća 93/626/EEZ ⁽¹⁾ te će doprinijeti stvaranju koherentnih i reprezentativnih mreža tih područja.
- (8) U primjeni pristupa upravljanja ljudskim djelatnostima utemeljenog na ekosustavima uz istodobno omogućavanje održive uporabe morskih dobara i usluga, prednost bi trebalo dati postizanju ili održavanju dobrog stanja okoliša u morskom okolišu Zajednice, njegovoj daljnjoj zaštiti i očuvanju, kao i sprečavanju daljnjeg propadanja.
- (9) Za ostvarivanje tih ciljeva potreban je jasni i koherentni zakonodavni okvir. Taj bi okvir trebao doprinijeti koherentnosti raznih politika i poticati uključivanje pitanja okoliša u druge politike, kao što su zajednička ribarstvena politika, zajednička poljoprivredna politika kao i druge relevantne politike Zajednice. Zakonodavnim bi okvirom trebalo osigurati opći okvir za djelovanje i omogućiti da poduzete mjere budu koordinirane i dosljedne te da se na odgovarajući način upotpunjuju s mjerama na temelju ostalog zakonodavstva Zajednice i međunarodnih sporazuma.
- (10) Različiti uvjeti, problemi i potrebe raznih morskih regija ili podregija koje čine morski okoliš u Zajednici zahtijevaju različita i specifična rješenja. Tu bi raznolikost trebalo uzeti u obzir u svim fazama pripreme pomorskih strategija, a posebno pri pripremi, planiranju i provedbi mjera za postizanje dobrog stanja okoliša u morskom okolišu Zajednice na razini morskih regija ili podregija.
- (11) Svaka država članica trebala bi stoga razviti pomorsku strategiju za svoje morske vode koja je specifična s obzirom na te vode, a istodobno odražava opću perspektivu za dotičnu morsku regiju ili podregiju. Pomorske strategije trebale bi voditi do primjene programâ mjera za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša. Međutim, od država članica ne smije se zahtijevati poduzimanje posebnih mjera ako nema znatne opasnosti za morski okoliš ili ako bi troškovi bili nerazmjerni s obzirom na tu opasnost, pod uvjetom da je svaka odluka o nepoduzimanju mjera opravdana.
- (12) Priobalne vode, uključujući njihovo morsko dno i podtlo, sastavni su dio morskog okoliša i kao takve bi ih također trebalo obuhvatiti ovom Direktivom, u mjeri u kojoj posebni aspekti stanja okoliša za morski okoliš nisu već obuhvaćeni Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike ⁽²⁾ ili drugim zakonodavstvom Zajednice, kako bi se osigurala komplementarnost i istodobno izbjeglo nepotrebno preklapanje.
- (13) Zbog prekogranične naravi morskog okoliša države članice trebale bi surađivati kako bi osigurale koordinirani razvoj pomorskih strategija za svaku morsku regiju ili podregiju. Budući da se morske regije ili podregije dijele kako s drugim državama članicama tako i s trećim zemljama, države članice trebale bi svakako nastojati osigurati blisku koordinaciju sa svim tim državama članicama i trećim zemljama. Ako je izvedivo i primjereno, za osiguravanje te usklađenosti trebale bi se koristiti postojeće institucionalne strukture u morskim regijama ili podregijama, posebno regionalne konvencije o moru.
- (14) Države članice koje imaju granice na istoj morskoj regiji ili podregiji na koju se odnosi ova Direktiva trebale bi se, ako je stanje mora tako kritično da je potrebno hitno djelovanje, nastojati usuglasiti o planu djelovanja uključujući raniji početak provedbe programâ mjera. U tim slučajevima trebalo bi pozvati Komisiju da razmotri pružanje potpore državama članicama u njihovim pojačanim naporima za poboljšanje morskog okoliša, tako što će dotičnu regiju proglasiti pilot-projektom.
- (15) Nemaju sve države članice morske vode kako su definirane u ovoj Direktivi i zato se učinak odredaba ove Direktive koje se odnose isključivo na države članice koje imaju morske vode mora ograničiti samo na te države članice.
- (16) Budući da je za postizanje suradnje i koordinacije nužno djelovanje na međunarodnoj razini, ovom Direktivom trebalo bi dalje jačati koherentnost doprinosa Zajednice i njezinih država članica na temelju međunarodnih sporazuma.

⁽¹⁾ SL L 309, 13.12.1993., str. 1.

⁽²⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2008/32/EZ (SL L 81, 20.3.2008., str. 60.).

- (17) Zajednica kao i njezine države članice ugovorne su stranke Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (Unclos) odobrene Odlukom Vijeća 98/392/EZ od 23. ožujka 1998. o sklapanju, od strane Europske zajednice, Konvencije Unclos i Sporazuma o primjeni njezinog dijela XI. od 28. srpnja 1994. od strane Europske zajednice⁽¹⁾. Stoga bi u ovoj Direktivi trebalo u potpunosti voditi računa o obvezama Zajednice i njezinih država članica na temelju tih sporazuma. Osim odredaba koje se primjenjuju na morske vode ugovornih stranaka, Unclos uključuje opće obveze kojima se osigurava da aktivnosti u nadležnosti ili pod nadzorom ugovorne stranke ne uzrokuju štetu izvan njezinih morskih voda, kao i izbjegavanje prenošenja štete ili opasnosti s jednog područja na drugo ili pretvaranja jedne vrste onečišćenja u drugu.
- (18) Ovom bi Direktivom također trebalo poduprijeti čvrsto stajalište Zajednice, u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti, o zaustavljanju gubitka biološke raznolikosti, osiguravanju očuvanja i održive uporabe morske biološke raznolikosti, kao i o stvaranju globalne mreže zaštićenih morskih područja do 2012. Osim toga, ona bi trebala doprinijeti ostvarivanju ciljeva Sedme konferencije ugovornih stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti, na kojoj je donesen razrađen program rada na morskoj i obalnoj biološkoj raznolikosti s više ciljeva i aktivnosti usmjerenih zaustavljanju gubitka biološke raznolikosti na državnoj, regionalnoj i globalnoj razini te osiguravanju sposobnosti morskih ekosustava da budu izvor dobara i usluga, kao i program rada na zaštićenim područjima radi uspostave i održavanja ekološki reprezentativnih sustava zaštićenih morskih područja do 2012. Obveza država članica da odrede područja za mrežu Natura 2000. na temelju Direktive o pticama kao i Direktive o staništima važan je doprinos tom procesu.
- (19) Ovom Direktivom trebalo bi doprinijeti ispunjavanju dužnosti i važnih obveza Zajednice i država članica na temelju nekoliko relevantnih međunarodnih sporazuma o zaštiti morskog okoliša od onečišćenja: Konvencije o zaštiti morskog okoliša područja Baltičkog mora, odobrene Odlukom Vijeća 94/157/EZ⁽²⁾, Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika, odobrene Odlukom Vijeća 98/249/EZ⁽³⁾, uključujući njezin novi Prilog V. o zaštiti i očuvanju ekosustava i biološke raznolikosti morskog područja kao i pripadajući Dodatak 3., odobrene Odlukom Vijeća 2000/340/EZ⁽⁴⁾, Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemnog mora, odobrene Odlukom Vijeća 77/585/EEZ⁽⁵⁾, kao i njezinih izmjena iz 1995., odobrenih Odlukom Vijeća 1999/802/EZ⁽⁶⁾, te njezina Protokola o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja iz izvora na kopnu, odobrenog Odlukom Vijeća 83/101/EEZ⁽⁷⁾, kao i njegovih izmjena iz 1996., odobrenih Odlukom Vijeća 1999/801/EZ⁽⁸⁾. Ovom bi Direktivom također trebalo doprinijeti ispunjavanju obveza država članica na temelju Konvencije o zaštiti Crnog mora od onečišćenja, na temelju koje su one preuzele važne obveze u vezi sa zaštitom morskog okoliša od onečišćenja, a kojoj Zajednica još nije pristupila, ali ima status promatrača.
- (20) Treće zemlje koje imaju vode u istoj morskoj regiji ili podregiji kao država članica trebalo bi pozvati na sudjelovanje u procesu utvrđenom ovom Direktivom, čime se olakšava postizanje dobrog stanja okoliša u dotičnoj morskoj regiji ili podregiji.
- (21) Za ostvarenje ciljeva ove Direktive bitno je osigurati uključivanje ciljeva očuvanja, mjera gospodarenja kao i aktivnosti praćenja i procjene utvrđenih za mjere prostorne zaštite kao što su posebna područja očuvanja, područja posebne zaštite ili zaštićena morska područja.
- (22) Također bi trebalo uzeti u obzir biološku raznolikost i potencijal za morsko istraživanje povezano s dubokomorskim okolišem.
- (23) Budući da će programi mjera provedeni na temelju pomorskih strategija biti djelotvorni samo ako su utvrđeni na temelju pravog poznavanja stanja morskog okoliša na određenom području kao i ako su, uzimajući u obzir opću perspektivu dotične morske regije ili podregije, što prilagođeniji potrebama dotičnih voda za svaku državu članicu, radi informiranog donošenja politika, na razini država trebalo bi predvidjeti pripremu odgovarajućeg okvira, uključujući istraživanje mora i postupke praćenja. Na razini Zajednice potpora za istraživanje s tim u vezi trebala bi biti trajni sastavni dio politike istraživanja i razvoja. Važan je korak u tom smjeru uzimanje u obzir pomorskih pitanja u sedmom okvirnom programu za istraživanje i razvoj.

⁽¹⁾ SL L 179, 23.6.1998., str. 1.

⁽²⁾ SL L 73, 16.3.1994., str. 19.

⁽³⁾ SL L 104, 3.4.1998., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 118, 19.5.2000., str. 44.

⁽⁵⁾ SL L 240, 19.9.1977., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 322, 14.12.1999., str. 32.

⁽⁷⁾ SL L 67, 12.3.1983., str. 1.

⁽⁸⁾ SL L 322, 14.12.1999., str. 18.

- (24) Kao prvi korak u pripremi programa mjera, države članice iz iste morske regije ili podregije trebale bi analizirati svojstva ili karakteristike svojih morskih voda, kao i pritiske i utjecaje na njih, kako bi utvrdile glavna opterećenja i utjecaje, te bi trebale provesti gospodarsku i socijalnu analizu njihove uporabe kao i troškova propadanja morskog okoliša. Kao temelj za analize mogu poslužiti već obavljene procjene u okviru regionalnih konvencija o moru.
- (25) Na temelju tih analiza države članice trebale bi zatim za svoje morske vode odrediti skup karakteristika dobrog stanja okoliša. U te je svrhe primjereno propisati razvoj kriterija i metodoloških standarda kako bi se osigurala dosljednost i između morskih regija ili podregija omogućila usporedba opsega u kojem je dobro stanje okoliša postignuto. Njih bi trebalo razvijati uz sudjelovanje svih zainteresiranih strana.
- (26) Sljedeći korak prema postizanju dobrog stanja okoliša trebalo bi biti određivanje okolišnih ciljeva i programâ praćenja za stalnu procjenu, čime se omogućuje redovita procjena stanja dotičnih morskih voda.
- (27) Države članice zatim bi trebale utvrditi i provoditi programe mjera za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša u tim vodama i istodobno se prilagoditi postojećim zahtjevima Zajednice i međunarodnim zahtjevima te potrebama dotične morske regije ili podregije. Te mjere trebalo bi utvrditi na temelju načela opreznosti, načela preventivnog djelovanja, načela otklanjanja štete u okolišu u prvom redu na izvoru, kao i načela da plaća onečišćivač.
- (28) Primjereno je da gore navedene mjere države članice poduzimaju usredotočujući se točno tamo gdje je najpotrebnije. Da bi se osigurala usklađenost djelovanja u Zajednici kao cjelini kao i u vezi s obvezama na globalnoj razini, bitno je da države članice obavijeste Komisiju o poduzetim mjerama kako bi Komisija mogla procijeniti koherentnost djelovanja u toj morskoj regiji ili podregiji te, prema potrebi, dati smjernice za eventualno potrebne izmjene.
- (29) Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša u morskome okolišu. Trebalo bi, međutim, priznati da dobro stanje okoliša u svakom pogledu možda neće biti moguće postići ili održati u svim morskim vodama do 2020. Stoga je, zbog korektnosti i izvedivosti, primjereno propisati slučajeve u kojima država članica ne može ostvariti postavljene okolišne ciljeve ili postići ili očuvati dobro stanje okoliša.
- (30) U vezi s tim trebalo bi predvidjeti dva posebna slučaja. Prvi posebni slučaj odnosi se na stanje u kojem država članica ne može ostvariti svoje okolišne ciljeve zbog djelovanja ili nedjelovanja za koje ona nije odgovorna, ili zbog prirodnih uzroka ili više sile, ili zbog mjera koje je ta država članica sama poduzela zbog višeg javnog interesa koji je prevladao nad negativnim utjecajem na okoliš ili zato što prirodni uvjeti ne dopuštaju pravodobno poboljšanje stanja morskih voda. Dotična država članica trebala bi obrazložiti zašto smatra da je nastao takav posebni slučaj i odrediti područje na koje se on odnosi te poduzeti odgovarajuće *ad hoc* mjere radi daljnjeg nastojanja ostvarivanja okolišnih ciljeva, sprečavanja daljnjeg pogoršavanja stanja pogođenih morskih voda i ublažavanja štetnog učinka u dotičnoj morskoj regiji ili podregiji.
- (31) Drugi posebni slučaj odnosi se na stanje u kojem država članica utvrdi problem koji utječe na stanje okoliša njezinih morskih voda, možda čak i cijele dotične morske regije ili podregije, ali koji se ne može riješiti mjerama poduzetima na razini države ili koji je povezan s drugim politikama Zajednice ili s međunarodnim sporazumom. U tom slučaju trebalo bi osigurati da se o tome obavijesti Komisija u okviru obavijesti o programima mjera i, ako je potrebno djelovanje Zajednice, dati Komisiji i Vijeću odgovarajuće preporuke.
- (32) Fleksibilnost uvedena za posebne slučajeve ipak bi trebala podlijegati nadzoru na razini Zajednice. U vezi s prvim posebnim slučajem primjereno je stoga na odgovarajući način uzeti u obzir djelotvornost svih poduzetih *ad hoc* mjera. Štoviše, ako se država članica poziva na mjere poduzete iz višeg općeg interesa, Komisija bi trebala procijeniti nema li promjena u morskome okolišu za posljedicu dugoročno isključivanje ili ugrožavanje postizanja dobrog stanja okoliša u toj morskoj regiji ili podregiji ili u morskim vodama drugih država članica. Komisija bi trebala dati smjernice za eventualno potrebne izmjene ako smatra da predviđene mjere nisu dovoljne ili odgovarajuće za osiguranje koherentnosti djelovanja u toj morskoj regiji.

- (33) U vezi s drugim posebnim slučajem, Komisija bi trebala razmotriti stvar i odgovoriti u roku od šest mjeseci. Komisija bi trebala prema potrebi pri podnošenju odgovarajućih prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću uzeti u obzir preporuke dotične države članice.
- (34) S obzirom na dinamičnu narav morskih ekosustava i njihovu prirodnu promjenjivost, te s obzirom na to da se pritisci i utjecaji na njih mogu mijenjati s razvojem raznih obrazaca ljudske djelatnosti kao i djelovanjem klimatskih promjena, bitno je prepoznati da će opis utvrđenog dobrog stanja okoliša s vremenom možda trebati prilagođavati. U skladu s tim primjereno je da programi mjera za zaštitu morskog okoliša i gospodarenje njime budu fleksibilni i prilagodljivi te da uzimaju u obzir znanstveni i tehnološki razvoj. Stoga bi trebalo predvidjeti redovito ažuriranje pomorskih strategija.
- (35) Također bi trebalo predvidjeti objavljivanje programâ mjera i njihovih ažuriranih verzija, kao i podnošenje privremenih izvješća Komisiji u kojima se opisuje napredak u provedbi tih programa.
- (36) Kako bi se osiguralo aktivno uključivanje šire javnosti pri oblikovanju, provedbi i ažuriranju pomorskih strategija, trebalo bi predvidjeti odgovarajuće obavješćivanje javnosti o raznim elementima pomorskih strategija ili njihovih odgovarajućih ažuriranih verzija, a na zahtjev i o relevantnim informacijama koje se koriste za razvoj pomorskih strategija, u skladu sa zakonodavstvom Zajednice o javnom pristupu informacijama o okolišu.
- (37) Komisija bi trebala podnijeti prvo izvješće o ocjeni provedbe ove Direktive u roku od dvije godine od primitka svih programa mjera, a svakako najkasnije do 2019. Nakon toga, daljnja izvješća Komisije trebalo bi objavljivati svakih šest godina.
- (38) Trebalo bi propisati donošenje metodoloških standarda za procjenu stanja morskog okoliša, za praćenje i za određivanje okolišnih ciljeva kao i donošenje tehničkih formata za prijenos i obradu podataka u skladu s Direktivom 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (Inspire) ⁽¹⁾.
- (39) Mjere kojima se uređuje upravljanje ribarstvom mogu se usvojiti u okviru zajedničke ribarstvene politike kako je utvrđeno Uredbom Vijeća (EZ) br. 2371/2002 od 20. prosinca 2002. o očuvanju i održivom iskorištavanju ribolovnih resursa u okviru Zajedničke ribarstvene politike ⁽²⁾, na znanstvenom temelju radi potpore ostvarivanju ciljeva ove Direktive, uključujući potpunu zabranu ribolova na određenim područjima, kako bi se omogućila cjelovitost, struktura i djelovanje ekosustava koje bi trebalo održavati ili obnoviti te prema potrebi zaštitila, *inter alia*, mrijestilišta, uzgajališta i hranilišta. Ispuštanja i emisije do kojih dolazi zbog uporabe radioaktivnog materijala predmet su članaka 30. i 31. Ugovora o Euratomu pa se stoga ova Direktiva na njih ne bi trebala odnositi.
- (40) U zajedničkoj ribarstvenoj politici kao i njezinoj budućoj reformi trebalo bi uzeti u obzir utjecaje ribolova na okoliš kao i ciljeve ove Direktive.
- (41) Ako države članice smatraju da je poželjno djelovanje u navedenim područjima ili drugim područjima povezanim s drugim politikama Zajednice ili međunarodnim sporazumom, one bi trebale dati odgovarajuće preporuke za djelovanje Zajednice.
- (42) Teški problemi zaštite okoliša, posebno oni uzrokovani klimatskim promjenama, u vezi s arktičkim vodama kao obližnjim morskim okolišem s posebnim značenjem za Zajednicu, moraju se razmatrati u okviru institucija Zajednice i mogu zahtijevati mjere za osiguravanje zaštite okoliša na Arktiku.
- (43) Budući da se ciljevi ove Direktive, a to su zaštita i očuvanje morskog okoliša, sprečavanje pogoršavanja njegova stanja te, ako je izvediva, njegova obnova na područjima pogođenima štetnim učincima, ne mogu dostatno ostvariti na razini država članica kao i da se zbog opsega i učinaka ove Direktive ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti iz istog članka, ova se Direktiva odnosi samo na ono što je potrebno za ostvarenje tih ciljeva.
- (44) Programi mjera i daljnje djelovanje država članica trebali bi se zasnivati na pristupu upravljanju ljudskim aktivnostima utemeljenom na ekosustavima, kao i načelima iz članka 174. Ugovora, posebno načelu opreznosti.

⁽¹⁾ SL L 108, 25.4.2007., str. 1.

⁽²⁾ SL L 358, 31.12.2002., str. 59. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 865/2007 (SL L 192, 24.7.2007., str. 1.).

- (45) Ova je Direktiva u skladu s temeljnim pravima i načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima ⁽¹⁾, posebno njezinim člankom 37. kojim se nastoji poticati uključivanje visoke razine zaštite okoliša u politike Unije kao i poboljšanje kakvoće okoliša u skladu s načelom održivog razvoja.
- (46) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive trebalo bi donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽²⁾.
- (47) Komisiju bi trebalo ovlastiti posebno za prilagodbu priloga III., IV. i V. ovoj Direktivi znanstvenom i tehničkom napretku. Budući da su te mjere općeg područja primjene i namijenjene su za izmjenu elemenata ove Direktive koji nisu ključni, one se moraju usvojiti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom predviđenim u članku 5.a Odluke 1999/468/EZ.
- (48) Komisiju bi također trebalo ovlastiti za utvrđivanje kriterija i metodoloških standarda koje bi države članice trebale primjenjivati kao i za usvajanje specifikacija i standardiziranih metoda praćenja i procjene. Budući da su te mjere općeg područja primjene i namijenjene su za izmjenu elemenata ove Direktive koji nisu ključni i njezinu dopunu novim elementima koji nisu ključni, one se moraju donijeti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom predviđenim u članku 5.a Odluke 1999/468/EZ,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

- Ovom se Direktivom uspostavlja okvir unutar kojega države članice poduzimaju mjere potrebne za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša u morskom okolišu najkasnije do 2020.
- U tu se svrhu razvijaju i provode pomorske strategije:

- radi zaštite i očuvanja morskog okoliša, sprečavanja njegova propadanja ili, ako je izvedivo, obnove morskih ekosustava na područjima pogođenima štetnim učincima;
- radi sprečavanja i smanjivanja unosâ u morski okoliš kako bi se postupno uklonilo onečišćenje kako je definirano u članku 3. stavku 8. i osiguralo da nema znatnih posljedica ni opasnosti za morsku biologiju raznolikost, morske ekosustave, ljudsko zdravlje ili zakonitu uporabu mora.

3. U pomorskim strategijama primjenjuje se pristup upravljanja ljudskim djelatnostima utemeljen na ekosustavima, čime se osigurava da se ukupni pritisak tih djelatnosti zadrži na razinama koje su u skladu s postizanjem dobrog stanja okoliša kao i da se ne ugrozi sposobnost odgovora morskih ekosustava na promjene koje uzrokuje čovjek, a da se istodobno sadašnjim i budućim generacijama omogući održiva uporaba morskih dobara i usluga.

4. Ovom se Direktivom pridonosi koherentnosti raznih politika, sporazuma kao i zakonskih mjera koje imaju učinak na morski okoliš te se nastoji osigurati da se pitanja okoliša uključe u njih.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na sve morske vode kako su definirane u članku 3. stavku 1. i u njoj se uzimaju u obzir prekogranični učinci na kvalitetu morskog okoliša trećih zemalja u istoj morskoj regiji ili podregiji.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na aktivnosti čija je jedina svrha obrana ili nacionalna sigurnost. Države članice ipak nastoje osigurati da se te aktivnosti obavljaju u skladu s ciljevima ove Direktive u mjeri u kojoj je to opravdano i izvedivo.

Članak 3.

Definicije

U ovoj Direktivi primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „morske vode” znači:

- vode, morsko dno i podtlo na morskoj strani od osnovne crte od koje se mjeri širina teritorijalnih voda sve do najdaljeg dosega područja na kojem država članica ima i/ili ostvaruje prava nadležnosti u skladu s Konvencijom Unclos, osim voda uz zemlje i područja navedena u Prilogu II. Ugovoru kao i uz francuske prekomorske departmane i teritorijalne zajednice; i

⁽¹⁾ SL C 364, 18.12.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).

- (b) priobalne vode kako su definirane Direktivom 2000/60/EZ, njihovo morsko dno i podtlo, u mjeri u kojoj posebni aspekti stanja okoliša za morski okoliš nisu već obuhvaćeni tom Direktivom ili drugim zakonodavstvom Zajednice;
2. „morska regija” znači morska regija kako je utvrđena u članku 4. Morske regije i njihove podregije određuju se radi lakše provedbe ove Direktive, a pri njihovu određivanju uzimaju se u obzir hidrološke, oceanografske i biogeografske značajke;
3. „pomorska strategija” znači strategija koju treba razviti i provoditi za svaku određenu morsku regiju ili podregiju kako je utvrđeno člankom 5.;
4. „stanje okoliša” znači ukupno stanje okoliša u morskim vodama, uzimajući u obzir strukturu, funkciju i procese morskih ekosustava koji ga čine, zajedno s prirodnim fiziografskim, geografskim, biološkim, geološkim i klimatskim čimbenicima, kao i fizikalne, akustične i kemijske uvjete, uključujući one nastale zbog ljudskog djelovanja na dotičnom području ili izvan njega;
5. „dobro stanje okoliša” znači takvo stanje okoliša morskih voda u kojem su očuvani ekološki raznoliki i dinamični oceani i mora koji su čisti, zdravi i produktivni u svojim prirodnim uvjetima, a uporaba morskog okoliša na održivoj je razini, čime se čuva potencijal za uporabu i aktivnosti za sadašnje i buduće generacije, tj.:
- (a) struktura, funkcije i procesi ekosustava koji čine morski okoliš, zajedno s povezanim fiziografskim, geografskim, geološkim i klimatskim čimbenicima, omogućuju potpuno djelovanje tih ekosustava i njihovu otpornost na promjene u okolišu koje uzrokuje čovjek. Morske vrste i staništa su zaštićena, spriječeno je smanjivanje biološke raznolikosti koje uzrokuje čovjek, a razne biološke komponente djeluju u ravnoteži;
- (b) hidromorfološka, fizikalna i kemijska svojstva ekosustava, uključujući svojstva nastala zbog ljudskih djelatnosti na dotičnom području, podupiru ekosustave kako su gore opisani. Antropogeni unosi tvari i energije u morski okoliš, uključujući buku, ne uzrokuju učinke onečišćenja;
6. „kriteriji” znači posebna tehnička svojstva usko povezana s kvalitativnim deskriptorima;
7. „okolišni cilj” znači kvalitativno ili kvantitativno očitovanje o željenom stanju raznih komponenata morskih voda, kao i pritisaka i utjecaja na njih, za svaku morsku regiju ili podregiju. Okolišni ciljevi određuju se u skladu s člankom 10.;
8. „onečišćenje” znači izravno ili neizravno unošenje tvari ili energije u morski okoliš, zbog čovjekove djelatnosti, uključujući morsku podvodnu buku koju uzrokuje čovjek, koje dovodi ili može dovesti do štetnih posljedica kao što su nanošenje štete biološkim bogatstvima i morskim ekosustavima, uključujući gubitak biološke raznolikosti, opasnosti za ljudsko zdravlje, sprečavanje pomorskih aktivnosti, uključujući ribolov, turizam i rekreaciju te druge zakonite uporabe mora, pogoršavanje kakvoće morske vode za uporabu, kao i umanjene privlačnosti okoliša ili, općenito, narušavanje održive uporabe morskih dobara i usluga;
9. „regionalna suradnja” znači suradnja i koordinacija aktivnosti država članica i, kad god je moguće, trećih zemalja koje dijele istu morsku regiju ili podregiju, radi razvoja i provedbe pomorskih strategija;
10. „regionalna konvencija o moru” znači svaka međunarodna konvencija ili međunarodni sporazum zajedno s njihovim upravnim tijelima, koji su doneseni radi zaštite morskog okoliša morskih regija iz članka 4., kao što su Konvencija o zaštiti morskog okoliša Baltičkog mora, Konvencija o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika i Konvencija o morskome okolišu i obalnom području Sredozemnog mora.

Članak 4.

Morske regije ili podregije

1. Države članice pri provedbi svojih obveza na temelju ove Direktive uzimaju u obzir činjenicu da morske vode pod njihovom suverenosti ili u njihovoj nadležnosti čine sastavni dio sljedećih morskih regija:

- (a) Baltičkog mora;
- (b) Sjeveroistočnog Atlantskog oceana;
- (c) Sredozemnog mora;
- (d) Crnog mora.

Dobro stanje okoliša utvrđuje se na razini morske regije ili podregije iz članka 4., na temelju kvalitativnih deskriptora iz Priloga I. Za postizanje dobrog stanja okoliša primjenjuje se prilagodljivo upravljanje čiji se pristup temelji na ekosustavima;

2. Radi uzimanja u obzir posebnosti određenog područja države članice mogu provoditi ovu Direktivu uz upućivanje na daljnje podjele morskih voda iz stavka 1. na odgovarajućoj razini, ako su te daljnje podjele razgraničene u skladu sa sljedećim morskim podregijama:

(a) u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu:

- i. šire Sjeverno more uključujući Kattegat i Engleski kanal (La Manche);
- ii. Keltsko more;
- iii. Biskajski zaljev i iberijska obala;
- iv. u Atlantskom oceanu, makaronezijska biogeografska regija, koju čine vode oko Azorskih otoka, Madeire i Kanarskih otoka;

(b) u Sredozemnom moru:

- i. zapadno Sredozemno more;
- ii. Jadransko more;
- iii. Jonsko more i središnje Sredozemno more;
- iv. Egejsko more–Levantsko more.

Države članice obavješćuju Komisiju, do datuma navedenog u prvom podstavku stavka 1. članka 26., o daljnjim podjelama, ali te podjele mogu prepraviti nakon dovršetka početne procjene iz članka 5. stavka 2. točke (a) alineje i.

Članak 5.

Pomorske strategije

1. Svaka država članica za svaku dotičnu morsku regiju ili podregiju razvija pomorsku strategiju za svoje morske vode u skladu s planom djelovanja navedenom u točkama (a) i (b) stavka 2.

2. Države članice koje dijele istu morsku regiju ili podregiju surađuju kako bi unutar svake morske regije ili podregije osigurala koherentnost i koordinaciju mjera potrebnih za ostvarivanje ciljeva ove Direktive u cijeloj dotičnoj morskoj regiji ili podregiji, posebno raznih elemenata pomorskih strategija iz točaka (a)

i (b), u skladu sa sljedećim planom djelovanja za koji dotične države članice nastoje primjenjivati zajednički pristup:

(a) priprema:

- i. do 15. srpnja 2012., dovršetak početne procjene sadašnjeg stanja okoliša tih voda i utjecaja ljudskih djelatnosti na njega, u skladu s člankom 8.;
- ii. do 15. srpnja 2012., utvrđivanje dobrog stanja okoliša za te vode, u skladu s člankom 9. stavkom 1.;
- iii. do 15. srpnja 2012., određivanje skupa okolišnih ciljeva i s njima povezanih pokazatelja, u skladu s člankom 10. stavkom 1.;
- iv. do 15. srpnja 2014., osim ako nije drukčije propisano relevantnim zakonodavstvom Zajednice, izrada i provedba programa praćenja za stalnu procjenu te redovito ažuriranje ciljeva, u skladu s člankom 11. stavkom 1.;

(b) program mjera:

- i. najkasnije do 2015., razvoj programa mjera za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša, u skladu s člankom 13. stavcima 1. 2. i 3.;
- ii. najkasnije do 2016., početak primjene programa iz točke i., u skladu s člankom 13. stavkom 10.

3. Države članice koje imaju granice na istoj morskoj regiji ili podregiji na koju se odnosi ova Direktiva trebale bi, ako je stanje mora tako kritično da je potrebno hitno djelovanje, izraditi plan djelovanja u skladu sa stavkom 1., koji uključuje raniji početak provedbe programa mjera kao i eventualne strože zaštitne mjere, pod uvjetom da to ne sprečava postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša u drugoj morskoj regiji ili podregiji. U tim slučajevima:

(a) dotične države članice obavješćuju Komisiju o svojem izmijenjenom rasporedu i rade u skladu s tim;

(b) Komisija se poziva da razmotri pružanje potpore državama članicama u njihovim pojačanim naporima za poboljšanje morskog okoliša, tako što će dotičnu regiju proglasiti pilot-projektom.

Članak 6.

Regionalna suradnja

1. Radi postizanja koordinacije iz članka 5. stavka 2. države članice se, ako je to izvedivo i primjereno, služe postojećim regionalnim institucionalnim strukturama za suradnju, koje se odnose na tu morsku regiju ili podregiju, uključujući i one na temelju regionalnih konvencija o moru.

2. Radi izrade i provedbe pomorskih strategija države članice u svakoj morskoj regiji ili podregiji čine sve kako bi koordinirale svoje djelovanje s trećim zemljama koje imaju suverenost ili nadležnost nad vodama u istoj morskoj regiji ili podregiji, koristeći relevantne međunarodne forume, uključujući mehanizme i strukture regionalnih konvencija o moru.

Države članice pritom se, koliko je moguće, oslanjaju na relevantne postojeće programe i aktivnosti razvijene u okviru struktura proizašlih iz međunarodnih sporazuma kao što su regionalne konvencije o moru.

Koordinacija i suradnja proširuju se prema potrebi na sve države članice u slivu morske regije ili podregije, uključujući zemlje bez izlaza na more, kako bi države članice u toj morskoj regiji ili podregiji mogle ispuniti svoje obveze na temelju ove Direktive služeći se uspostavljenim strukturama za suradnju propisanim ovom Direktivom ili Direktivom 2000/60/EZ.

Članak 7.

Nadležna tijela

1. Države članice do 15. srpnja 2010. za svaku dotičnu morsku regiju ili podregiju određuju tijelo ili tijela nadležna za provedbu ove Direktive u odnosu na svoje morske vode.

Do 15. siječnja 2011. države članice dostavljaju Komisiji popis nadležnih tijela koja su odredile, zajedno s podacima iz Priloga II.

Države članice istodobno šalju Komisiji popis svojih nadležnih službi u vezi s međunarodnim tijelima u kojima sudjeluju i koja su relevantna za provedbu ove Direktive.

Države članice u slivu svake morske regije ili podregije također određuju tijelo ili tijela nadležna za suradnju i koordinaciju iz članka 6.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o svakoj promjeni podataka dostavljenih prema stavku 1. u roku od šest mjeseci od početka valjanosti te promjene.

POGLAVLJE II.

POMORSKE STRATEGIJE: PRIPREMA

Članak 8.

Procjena

1. Države članice obavljaju za svaku morsku regiju ili podregiju početnu procjenu svojih morskih voda, uzimajući u obzir postojeće podatke ako su dostupni, koja obuhvaća:

(a) analizu bitnih svojstava i karakteristika, kao i sadašnjeg stanja okoliša tih voda koja se temelji na okvirnim popisima elemenata iz tablice 1. u Prilogu III. i obuhvaća fizikalna i kemijska svojstva, tipove staništa, biološka svojstva i hidromorfologiju;

(b) analizu glavnih pritisaka i utjecaja na stanje okoliša tih voda, uključujući ljudske djelatnosti, koja ima sljedeća obilježja:

i. temelji se na okvirnim popisima elemenata iz tablice 2. u Prilogu III. i obuhvaća kvalitativne i kvantitativne aspekte raznih pritisaka te prepoznatljive trendove;

ii. obuhvaća glavne kumulativne i sinergijske učinke; i

iii. uzima u obzir relevantne procjene obavljene prema postojećem zakonodavstvu Zajednice;

(c) gospodarsku i socijalnu analizu uporabe tih voda kao i troška propadanja morskog okoliša.

2. U analizama iz stavka 1. uzimaju se u obzir elementi povezani s priobalnim, prijelaznim i teritorijalnim vodama na koje se odnose relevantne odredbe postojećeg zakonodavstva Zajednice, posebno Direktive 2000/60/EZ. Za izradu sveobuhvatne procjene stanja morskog okoliša u njima se također uzimaju u obzir, ili služe kao podloga, druge relevantne procjene, kao što su zajednički obavljene procjene u okviru regionalnih konvencija o moru.

3. U pripremi procjena prema stavku 1. države članice nastoje, preko koordinacije uspostavljene prema člancima 5. i 6., svakako osigurati:

(a) dosljednost metodologija procjene u cijeloj morskoj regiji ili podregiji;

(b) uzimanje u obzir prekograničnih utjecaja i prekograničnih karakteristika.

Članak 9.

Utvrđivanje dobrog stanja okoliša

1. Države članice utvrđuju za svaku dotičnu morsku regiju ili podregiju, uz upućivanje na početnu procjenu obavljenu prema članku 8. stavku 1., skup karakteristika dobrog stanja okoliša za morske vode, na temelju kvalitativnih deskriptora navedenih u Prilogu I.

Države članice uzimaju u obzir okvirne popise elemenata iz tablice 1. Priloga III. a posebno, fizikalna i kemijska svojstva, tipove staništa, biološka svojstva te hidromorfologiju.

Države članice također uzimaju u obzir pritiske ili utjecaje ljudskih djelatnosti u svakoj morskoj regiji ili podregiji, uzimajući u obzir okvirne popise iz tablice 2. u Prilogu III.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o procjeni obavljenoj prema članku 8. stavku 1. kao i o utvrđivanju značajki obavljenom prema stavku 1. ovog članka u roku od tri mjeseca od dovršetka utvrđivanja značajki.

3. Kriteriji i metodološki standardi koje države članice trebaju primjenjivati, čija je svrha izmjena elemenata ove Direktive koji nisu ključni tako da se ona dopuni, utvrđuju se do 15. srpnja 2010. na temelju priloga I. i III. u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 25. stavka 3. tako da se osigura dosljednost i između morskih regija ili podregija omogućiti usporedba opsega u kojem je dobro stanje okoliša postignuto. Prije predlaganja tih kriterija i standarda Komisija se savjetuje sa svim zainteresiranim stranama, uključujući regionalne konvencije o moru.

Članak 10.

Određivanje okolišnih ciljeva

1. Na temelju početne procjene obavljene prema članku 8. stavku 1. države članice za svaku morsku regiju ili podregiju određuju opsežan skup okolišnih ciljeva i s njima povezanih pokazatelja za svoje morske vode kao smjernice za napredovanje prema postizanju dobrog ekološkog stanja u morskom okolišu, uzimajući u obzir okvirni popis pritisaka i utjecaja iz tablice 2 u Prilogu III., kao i karakteristika navedenih u Prilogu IV.

Pri utvrđivanju tih ciljeva i pokazatelja države članice uzimaju u obzir daljnju primjenu relevantnih postojećih okolišnih ciljeva koji su za te iste vode određeni na nacionalnoj razini, razini Zajednice ili na međunarodnoj razini, i osiguravaju da su ti ciljevi međusobno usklađeni kao i da se, koliko je to moguće, uzimaju u obzir relevantni prekogranični utjecaji i prekogranične značajke.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o okolišnim ciljevima u roku od tri mjeseca od njihova određivanja.

Članak 11.

Programi praćenja

1. Države članice, na temelju početne procjene obavljene prema članku 8. stavku 1., izrađuju i provode koordinirane programe praćenja za stalnu procjenu stanja okoliša svojih morskih voda na temelju okvirnih popisa elemenata iz Priloga III. i popisa iz Priloga V., uz upućivanje na okolišne ciljeve određene prema članku 10.

Programi praćenja moraju biti usklađeni unutar morskih regija ili podregija i temeljiti se na i biti usklađeni s relevantnim odredbama o procjeni i praćenju utvrđenima zakonodavstvom Zajednice, uključujući Direktivu o staništima i Direktivu o pticama, ili međunarodnim sporazumima.

2. Države članice koje dijele istu morsku regiju ili podregiju izrađuju programe praćenja u skladu sa stavkom 1. i nastoje, u interesu koherentnosti i koordinacije, osigurati:

(a) dosljednost metoda praćenja u cijeloj morskoj regiji ili podregiji kako bi se olakšala usporedivost rezultata praćenja;

(b) uzimanje u obzir bitnih prekograničnih utjecaja i prekograničnih značajki.

3. Države članice obavješćuju Komisiju o programima praćenja u roku od tri mjeseca od njihove izrade.

4. Specifikacije i standardizirane metode praćenja i procjene u kojima se uzimaju u obzir postojeće obveze i osigurava usporedivost rezultata praćenja i procjene, koje su namijenjene za izmjenu elemenata ove Direktive koji nisu ključni tako da se ona dopunjuje, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 25. stavka 3.

Članak 12.

Obavijesti i procjena koju provodi Komisija

Na temelju svih obavijesti danih prema članku 9. stavku 2., članku 10. stavku 2. i članku 11. stavku 3. za svaku morsku regiju ili podregiju, Komisija procjenjuje za svaku državu članicu čine li elementi koji su predmet obavijesti odgovarajući okvir za udovoljavanje zahtjevima ove Direktive, te može od dotične države članice zatražiti da dostavi sve dostupne i potrebne dodatne informacije.

Pri izradi tih procjena Komisija razmatra koherentnost okvirâ u raznim morskim regijama ili podregijama i u cijeloj Zajednici.

U roku od šest mjeseci od primitka svih tih obavijesti, Komisija obavješćuje dotične države članice o tome jesu li, prema njezinu mišljenju, elementi koji su predmet tih obavijesti u skladu s ovom Direktivom te daje smjernice za sve izmjene koje smatra potrebnima.

POGLAVLJE III.

POMORSKE STRATEGIJE: PROGRAMI MJERA

Članak 13.

Programi mjera

1. Države članice za svaku dotičnu morsku regiju ili podregiju određuju mjere koje je potrebno poduzeti za postizanje ili održavanje u njihovim morskim vodama dobrog stanja okoliša, kako je utvrđeno prema članku 9. stavku 1.

Te se mjere utvrđuju na temelju početne procjene obavljene prema članku 8. stavku 1. i uz upućivanje na okolišne ciljeve određene prema članku 10. stavku 1., kao i uzimajući u obzir vrste mjera navedene u Prilogu VI.

2. Države članice uključuju mjere utvrđene prema stavku 1. u program mjera, uzimajući u obzir relevantne mjere potrebne na temelju zakonodavstva Zajednice, posebno na temelju Direktive 2000/60/EZ, Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda ⁽¹⁾ i Direktive 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kakvoćom vode za kupanje ⁽²⁾, kao i budućeg zakonodavstva o standardima kakvoće okoliša u području vodne politike, ili na temelju međunarodnih sporazuma.

⁽¹⁾ SL L 135, 30.5.1991., str. 40. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 64, 4.3.2006., str. 37.

3. Pri izradi programa mjera prema stavku 2. države članice uzimaju u obzir održivi razvoj, a posebno socijalne i gospodarske učinke predviđenih mjera. Kao pomoć nadležnom tijelu ili nadležnim tijelima iz članka 7. da svoje ciljeve ostvare na integrirani način, države članice mogu utvrditi ili uspostaviti administrativne okvire kako bi imale koristi od tog međudjelovanja.

Države članice osiguravaju da mjere imaju odgovarajući omjer troška i djelotvornosti te da su tehnički izvedive, i da se prije uvođenja svake nove mjere provedu procjene utjecaja, uključujući analize troškova i koristi.

4. Programi mjera utvrđeni prema ovom članku uključuju mjere prostorne zaštite koje doprinose stvaranju koherentnih i reprezentativnih mreža zaštićenih morskih područja i primjereno obuhvaćaju raznolikost ekosustava koji ih čine, kao što su posebna područja očuvanja prema Direktivi o staništima, područja posebne zaštite prema Direktivi o pticama, kao i zaštićena morska područja, kako su se Zajednica ili dotične države članice usuglasile u okviru međunarodnih ili regionalnih sporazuma čije su ugovorne stranke.

5. Ako države članice smatraju da upravljanje nekom ljudskom djelatnošću na razini Zajednice ili na međunarodnoj razini može znatno utjecati na morski okoliš, posebno na područjima na koja se odnosi stavak 4., one se pojedinačno ili zajedno obraćaju određenom nadležnom tijelu ili međunarodnoj organizaciji radi razmatranja i mogućeg usvajanja eventualno potrebnih mjera za ostvarivanje ciljeva ove Direktive, kako bi se omogućilo održavanje ili, prema potrebi, obnova cjelovitosti, strukture i funkcioniranja ekosustava.

6. Države članice najkasnije do 2013. objavljuju za svaku morsku regiju ili podregiju relevantne informacije o područjima iz stavaka 4. i 5.

7. Države članice u svojim programima mjera navode kako mjere treba provoditi i kako će one doprinijeti ostvarivanju okolišnih ciljeva utvrđenih prema članku 10. stavku 1.

8. Države članice razmatraju implikacije svojih programa mjera na vode izvan svojih morskih voda kako bi svele na najmanju mjeru opasnost od štete za te vode i kako bi utjecaj na njih, ako je moguće, bio pozitivan.

9. Države članice obavješćuju o svojim programima mjera Komisiju i sve druge dotične države članice u roku od tri mjeseca od izrade programa.

10. Podložno članku 16., države članice osiguravaju da programi postanu operativni u roku od jedne godine od njihove izrade.

Članak 14.

Iznimke

1. Država članica može odrediti slučajeve u svojim morskim vodama u kojima se, zbog bilo kojeg od razloga navedenih u točkama (a) do (d), okolišni ciljevi ili dobro stanje okoliša ne mogu u svakom pogledu ostvariti mjerama koje poduzima ta država članica ili se oni, zbog navedenih u točki (e), ne mogu postići u odgovarajućem roku:

- (a) djelovanje ili nedjelovanje za koje dotična država članica nije odgovorna;
- (b) prirodni uzroci;
- (c) viša sila;
- (d) mijenjanje ili preinaka fizikalnih karakteristika morskih voda uzrokovana mjerama poduzetima iz višeg javnog interesa koji je prevladao nad negativnim utjecajem na okoliš, uključujući svaki prekogranični utjecaj;
- (e) prirodni uvjeti koji ne dopuštaju pravodobno poboljšanje stanja dotičnih morskih voda.

Dotična država članica jasno određuje takve slučajeve u svojem programu mjera i obrazlaže svoje stajalište Komisiji. Pri određivanju slučajeva država članica uzima u obzir posljedice za države članice u toj morskoj regiji ili podregiji.

Dotična država članica poduzima odgovarajuće *ad hoc* mjere radi daljnega nastojanja na ostvarivanju okolišnih ciljeva, sprečavanja daljnega pogoršavanja stanja morskih voda pogođenih zbog navedenih u točkama (b), (c) ili (d), kao i ublažavanja štetnog učinka na razini te morske regije ili podregije ili u morskim vodama drugih država članica.

2. U slučaju iz stavka 1. točke (d) države članice osiguravaju da mijenjanja ili preinake trajno ne isključe ili ne ugroze postizanje dobrog stanja okoliša na razini te morske regije ili podregije ili u morskim vodama drugih država članica.

3. *Ad hoc* mjere iz trećeg podstavka stavka 1. uključuju se u programe mjera onoliko koliko je izvedivo.

4. Države članice razvijaju i provode sve elemente pomorskih strategija iz članka 5. stavka 2., ali osim početne procjene iz članka 8., od njih se ne zahtijeva poduzimanje posebnih mjera ako za morski okoliš nema znatne opasnosti ili ako troškovi ne bi bili razmjerni opasnostima za morski okoliš, i to pod uvjetom da nema daljnjeg pogoršavanja.

Ako iz bilo kojeg od tih razloga država članica ne poduzima nikakve mjere, ona dostavlja Komisiji potrebno obrazloženje za svoju odluku i istodobno nastoji izbjeći trajno ugrožavanje postizanja dobrog stanja okoliša.

Članak 15.

Preporuke za djelovanje Zajednice

1. Ako država članica utvrdi problem koji utječe na stanje okoliša njezinih morskih voda, a ne može se riješiti mjerama usvojenima na razini države ili je povezan s nekom drugom politikom Zajednice ili međunarodnim sporazumom, ona o tome obavješćuje Komisiju i dostavlja obrazloženje za svoje stajalište.

Komisija odgovara u roku od šest mjeseci.

2. Ako je potrebno djelovanje institucija Zajednice, države članice daju odgovarajuće preporuke Komisiji i Vijeću za mjere koje se odnose na probleme iz stavka 1. Ako nije drukčije propisano relevantnim zakonodavstvom Zajednice, Komisija odgovara na svaku takvu preporuku u roku od šest mjeseci i, prema potrebi, uzima te preporuke u obzir pri podnošenju s time povezanih prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 16.

Obavijesti i procjena koju provodi Komisija

Na temelju obavijesti o programima mjera danih prema članku 13. stavku 9., Komisija procjenjuje za svaku državu članicu čine li programi koji su predmet obavijesti odgovarajući okvir za udovoljavanje zahtjevima ove Direktive te može zatražiti od dotične države članice da dostavi sve dostupne i potrebne dodatne informacije.

Pri izradi tih procjena Komisija razmatra koherentnost programâ mjera u raznim morskim regijama ili podregijama i u cijeloj Zajednici.

U roku od šest mjeseci od primitka svih tih obavijesti Komisija obavješćuje dotične države članice jesu li prema njezinu mišljenju programi mjera koji su predmet obavijesti u skladu s ovom Direktivom te daje smjernice za sve izmjene koje smatra potrebnima.

POGLAVLJE IV.

AŽURIRANJE, IZVJEŠĆA I INFORMIRANJE JAVNOSTI

Članak 17.

Ažuriranje

1. Države članice osiguravaju ažuriranje pomorskih strategija za svaku dotičnu morskiju regiju ili podregiju.

2. Za potrebe stavka 1. države članice koordinirano preispituju, kako je navedeno u članku 5., sljedeće elemente svojih pomorskih strategija svakih šest godina od njihova prvog utvrđivanja:

(a) početnu procjenu kao i utvrđivanje značajki dobrog stanja okoliša, kako je predviđeno u članku 8. stavku 1. odnosno članku 9. stavku 1.;

(b) okolišne ciljeve određene prema članku 10. stavku 1.;

(c) programe praćenja utvrđene prema članku 11. stavku 1.;

(d) programe mjera utvrđene prema članku 13. stavku 2.

3. Podaci o svim ažuriranjima obavljenima nakon preispitivanja predviđenog u stavku 2. šalju se Komisiji, regionalnim konvencijama o moru i svim drugim dotičnim državama članicama, u roku od tri mjeseca od njihove objave u skladu s člankom 19. stavkom 2.

4. Članci 12. i 16. primjenjuju se na ovaj članak *mutatis mutandis*.

Članak 18.

Privremena izvješća

Države članice podnose Komisiji, u roku od tri godine od objave svakog programa mjera ili njegove ažurirane verzije u

skladu s člankom 19. stavkom 2., kratko privremeno izvješće u kojem se opisuje napredak u provedbi tog programa.

Članak 19.

Javno savjetovanje i informiranje javnosti

1. Države članice osiguravaju u skladu s relevantnim postojećim zakonodavstvom Zajednice da sve zainteresirane strane što prije dobiju prilike za djelotvorno sudjelovanje u provedbi ove Direktive uz, ako je moguće, postojeća upravna tijela ili upravne strukture uključujući regionalne konvencije o moru, znanstvena savjetodavna tijela kao i regionalna savjetodavna vijeća.

2. Države članice objavljuju sažetke sljedećih elemenata svojih pomorskih strategija, ili njihovih ažuriranih verzija i stavljaju ih na raspolaganje za primjedbe javnosti:

(a) početne procjene i utvrđivanja dobrog stanja okoliša iz članka 8. stavka 1. odnosno članka 9. stavka 1.;

(b) okolišnih ciljeva utvrđenih prema članku 10. stavku 1.;

(c) programa praćenja utvrđenih prema članku 11. stavku 1.;

(d) programa mjera utvrđenih prema članku 13. stavku 2.

3. U vezi s pristupom informacijama o okolišu primjenjuje se Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu⁽¹⁾.

U skladu s Direktivom 2007/2/EZ države članice daju Komisiji, za obavljanje njezinih zadataka povezanih s ovom Direktivom, posebno za preispitivanja stanja morskog okoliša u Zajednici na temelju članka 20. stavka 3. točke (b), pravo pristupa i uporabe podataka i informacija iz početnih procjena obavljenih prema članku 8. kao i iz programa praćenja utvrđenih prema članku 11.

Podaci i informacije dobiveni iz početne procjene obavljene prema članku 8. kao i iz programa praćenja utvrđenih prema članku 11. također se, najkasnije šest mjeseci nakon što postanu dostupni, stavljaju na raspolaganje Europskoj agenciji za okoliš za obavljanje njezinih zadataka.

⁽¹⁾ SL L 41, 14.2.2003., str. 26.

Članak 20.**Izvješća Komisije**

1. Komisija objavljuje prvo izvješće o ocjeni provedbe ove Direktive u roku od dvije godine od primitka svih programa mjera, a svakako najkasnije do 2019.

Komisija nakon toga objavljuje daljnja izvješća svakih šest godina. Ona podnosi izvješća Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Najkasnije do 15. srpnja 2012. Komisija objavljuje izvješće u kojem ocjenjuje doprinos ove Direktive provedbi postojećih dužnosti, obveza i inicijativa država članica ili Zajednice na razini Zajednice ili na međunarodnoj razini u području zaštite okoliša u morskim vodama.

To se izvješće podnosi Europskom parlamentu i Vijeću.

3. Izvješća iz stavka 1. obuhvaćaju sljedeće:

- (a) pregled napretka u provedbi ove Direktive;
- (b) pregled stanja morskog okoliša u Zajednici, koji se izrađuje u suradnji s Europskom agencijom za okoliš i relevantnim regionalnim pomorskim i ribarstvenim organizacijama i konvencijama;
- (c) prikaz pomorskih strategija s prijedlozima za njihovo poboljšavanje;
- (d) sažetak informacija primljenih od država članica prema člancima 12. i 16. kao i procjena koje je provela Komisija u skladu s člankom 16. u vezi s informacijama primljenima od država članica prema članku 15.;
- (e) sažetak odgovorâ na svako od izvješća koje države članice podnose Komisiji prema članku 18.;
- (f) sažetak odgovorâ na primjedbe Europskog parlamenta i Vijeća o prethodnim pomorskim strategijama;
- (g) sažetak doprinosa drugih relevantnih politika Zajednice ostvarivanju ciljeva ove Direktive.

Članak 21.**Izvješće o napretku na zaštićenim područjima**

Na temelju informacija koje države članice dostavljaju do 2013., Komisija do 2014. izvješćuje o napretku u uspostavi zaštićenih morskih područja, uzimajući u obzir postojeće obveze na temelju primjenjivog prava Zajednice, kao i međunarodne obveze Zajednice i država članica.

Izvješće se podnosi Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 22.**Financiranje od strane Zajednice**

1. S obzirom na prioritet izrade pomorskih strategija, provedba ove Direktive podupire se postojećim financijskim instrumentima Zajednice u skladu s primjenjivim pravilima i uvjetima.

2. Programe koje izrađuju države članice EU sufinancira u skladu s postojećim financijskim instrumentima.

Članak 23.**Preispitivanje ove Direktive**

Komisija preispituje ovu Direktivu do 15. srpnja 2023. i prema potrebi predlaže potrebne izmjene.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 24.****Tehničke prilagodbe**

1. Prilozi III., IV. i V. mogu se mijenjati s obzirom na znanstveni i tehnički napredak u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 25. stavka 3., uzimajući u obzir rokove za preispitivanje i ažuriranje pomorskih strategija utvrđenih u članku 17. stavku 2.

2. U skladu s regulatornim postupkom iz članka 25. stavka 2.:

- (a) mogu se usvojiti metodološki standardi za primjenu priloga I., III., IV. i V.;
- (b) mogu se usvojiti tehnički formati za prijenos i obradu podataka, uključujući statističke i kartografske podatke.

Članak 25.**Regulatorni odbor**

1. Komisiji pomaže odbor.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

Rok utvrđen u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ je tri mjeseca.

3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članak 5.a stavci od 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ koji se odnose na odredbe njezinog članka 8.

Članak 26.**Prijenos**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 15. srpnja 2010. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kad države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

3. Države članice bez morskih voda donose samo one mjere koje su potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zahtjevima prema članku 6. i članku 7.

Ako su te mjere već na snazi u nacionalnom zakonodavstvu, dotične države članice Komisiji dostavljaju tekst tih mjera.

Članak 27.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 28.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. lipnja 2008.

Za Europski parlament

Predsjednik

H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće

Predsjednik

J. LENARČIČ

PRILOG I.

Kvalitativni deskriptori za utvrđivanje dobrog stanja okoliša

(iz članka 3. stavka 5., članka 9. stavaka 1. i 3. te članka 24.)

- (1) Biološka raznolikost održana je. Kvaliteta i pojava staništa te rasprostranjenost i brojnost vrsta u skladu su s prevladavajućim fiziografskim, geografskim i klimatskim uvjetima.
- (2) Neautohtone vrste unesene ljudskim aktivnostima na takvim su razinama da ne štete ekosustavima.
- (3) Populacije svih riba, rakova i mekušaca koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe unutar su sigurnih bioloških granica, a raspodjela populacije prema dobi i veličini pokazuje da je stok zdrav.
- (4) Svi elementi morskih prehrambenih mreža, u mjeri u kojoj su poznati, javljaju se u uobičajenoj brojnosti i raznovrsnosti te su na razinama koje mogu osigurati dugoročnu brojnost vrsta i očuvanje njihove pune sposobnosti razmnožavanja.
- (5) Eutrofikacija koju uzrokuje čovjek smanjena je na najmanju mjeru, posebno njezini štetni učinci, kao što su gubitak biološke raznolikosti, propadanje ekosustava, štetno cvjetanje alga, kao i pomanjkanje kisika u pridnenim vodama.
- (6) Cjelovitost morskoga dna na razini je koja osigurava da su struktura i funkcije ekosustava zaštićene kao i da posebno bentoski ekosustavi nisu pogođeni štetnim učincima.
- (7) Trajno mijenjanje hidrografskih uvjeta ne šteti morskim ekosustavima.
- (8) Koncentracije onečišćujućih tvari na razinama su koje ne uzrokuju učinak onečišćenja.
- (9) Onečišćujuće tvari u ribi i drugim plodovima mora za ljudsku potrošnju ne prelaze razine utvrđene zakonodavstvom Zajednice ili drugim relevantnim standardima.
- (10) Svojstva i količine otpadaka u moru ne štete obalnom i morskom okolišu.
- (11) Unos energije, uključujući podvodnu buku, na razinama je koje ne štete morskom okolišu.

Za utvrđivanje karakteristika dobrog stanja okoliša u morskoj regiji ili podregiji, kako je predviđeno člankom 9. stavkom 1., države članice razmatraju svaki od kvalitativnih deskriptora navedenih u ovom Prilogu kako bi odredile deskriptore koje treba primjenjivati za utvrđivanje dobrog stanja okoliša za tu morsku regiju ili podregiju. Ako država članica smatra da nije primjereno primjenjivati jedan od ili više tih deskriptora, ona dostavlja obrazloženje Komisiji u okviru obavijesti prema članku 9. stavku 2.

*PRILOG II.***Nadležna tijela**

(iz članka 7. stavka 1.)

- (1) Naziv i adresa nadležnog tijela ili nadležnih tijela – službeni naziv i adresa imenovanog nadležnog tijela ili imenovanih nadležnih tijela.
 - (2) Pravni status nadležnog tijela ili nadležnih tijela – kratki opis pravnog statusa nadležnog tijela ili nadležnih tijela.
 - (3) Odgovornosti – kratki opis pravnih i upravnih odgovornosti nadležnog tijela ili nadležnih tijela, kao i njihove uloge u vezi s dotičnim morskim vodama.
 - (4) Članstvo – ako nadležno tijelo ili nadležna tijela djeluju kao tijelo za koordinaciju drugih nadležnih tijela, potrebno je dati popis tih drugih tijela kao i pregled institucionalnih veza uspostavljenih za osiguravanje koordinacije.
 - (5) Koordinacija na razini regija ili podregija – traži se pregled mehanizama uspostavljenih za osiguravanje koordinacije između država članica čije morske vode pripadaju istoj morskoj regiji ili podregiji.
-

PRILOG III.

Okvirni popisi karakteristika, pritisaka i utjecaja

(iz članka 8. stavka 1., članka 9. stavaka 1. i 3., članka 10. stavka 1., članka 11. stavka 1. te članka 24.)

Tablica 1.

Karakteristike

Fizikalna i kemijska svojstva	<ul style="list-style-type: none"> — topografija i batimetrija morskog dna, — godišnji i sezonski temperaturni režim te ledeni pokrov, brzina struje, uzlazno strujanje, izloženost valovima, karakteristike miješanja, mutnost, vrijeme zadržavanja, — prostorna i vremenska raspodjela slanosti, — prostorna i vremenska raspodjela hranjivih tvari (DIN, TN, DIP, TP, TOC) i kisika, — profili pH, pCO₂ ili ekvivalentne informacije za mjerenje acidifikacije mora.
Tipovi staništa	<ul style="list-style-type: none"> — prevladavajući tip (tipovi) staništa na morskom dnu i u stupcu vode s opisom karakterističnih fizikalnih i kemijskih svojstava, kao što su dubina, temperaturni režim vode, struje i druga kretanja vode, slanost, struktura i sastav supstrata morskoga dna, — utvrđivanje posebnih tipova staništa i njihovo unošenje na kartu, posebno onih koja su na temelju zakonodavstva Zajednice (na temelju Direktive o staništima i Direktive o pticama) ili na temelju međunarodnih konvencija priznata ili utvrđena kao staništa od posebnog značaja u znanstvenom pogledu ili s obzirom na biološku raznolikost, — staništa na područjima koja je potrebno posebno spomenuti zbog njihovih karakteristika, položaja ili strateškog značaja. To može uključivati područja izložena snažnim ili posebnim pritiscima ili područja koja zaslužuju poseban režim zaštite.
Biološka svojstva	<ul style="list-style-type: none"> — opis bioloških zajednica povezanih s prevladavajućim staništima na morskom dnu i u stupcu vode. To obuhvaća podatke o fitoplanktonskim i zooplanktonskim zajednicama, uključujući vrste kao i sezonsku i geografsku promjenjivost, — podaci o kritosjemenjačama, makroalgama i beskralježnjacima s dna mora, uključujući sastav vrsta, biomasu i godišnju/sezonsku promjenjivost, — podaci o strukturi ribljih populacija, uključujući brojnost, raspodjelu i strukturu populacija prema dobi/veličini, — opis dinamike populacije, prirodnog i stvarnog područja rasprostranjenosti i stanja vrsta morskih sisavaca i gmazova u morskoj regiji ili podregiji, — opis dinamike populacije, prirodnog i stvarnog područja rasprostranjenosti i stanja vrsta morskih ptica u morskoj regiji ili podregiji, — opis dinamike populacije, prirodnog i stvarnog područja rasprostranjenosti i stanja drugih vrsta u morskoj regiji ili podregiji na koje se odnosi zakonodavstvo Zajednice ili međunarodni sporazumi, — popis vremenskog pojavljivanja, brojnosti i rasprostranjenosti neautohtonih, egzotičnih vrsta ili, kada je to relevantno, genetski različitih oblika domaćih vrsta u morskoj regiji ili podregiji.
Ostala svojstva	<ul style="list-style-type: none"> — opis stanja s obzirom na kemikalije, uključujući problematične kemikalije, kontaminaciju sedimenata, kritična mjesta, zdravstvena pitanja kao i kontaminaciju biota (posebno biota namijenjenih za ljudsku potrošnju), — opis drugih svojstava ili karakteristika tipičnih ili specifičnih za morsku regiju ili podregiju.

Tablica 2.

Pritisци i utjecaji

Fizički gubitak	<ul style="list-style-type: none"> — zagaženje (npr. zbog konstrukcija koje gradi čovjek, odlaganja otpada nastalog jaružanjem), — betonizacija (npr. trajnim građevinama).
Fizičko oštećenje	<ul style="list-style-type: none"> — promjene u zamuljenju (npr. preko izljeva, većim otjecanjem, jaružanjem/odlaganjem otpada nastalog jaružanjem), — abrazija (npr. utjecaj na morsko dno zbog komercijalnog ribolova, rekreacijske plovidbe, sidrenja), — selektivna ekstrakcija (npr. istraživanje i eksploatacija živih i neživih bogatstava na morskom dnu i podtlu).
Druge fizičke smetnje	<ul style="list-style-type: none"> — podvodna buka (npr. zbog aktivnosti brodova, podvodne akustične opreme), — otpaci u moru.
Utjecaj na hidrološke procese	<ul style="list-style-type: none"> — znatne promjene toplinskog režima (npr. zbog ispusta iz električnih centrala), — znatne promjene režima slanosti (npr. zbog građevina koje sprečavaju kretanje vode, crpljenja vode).
Onečišćenje opasnim tvarima	<ul style="list-style-type: none"> — unošenje sintetičkih spojeva (npr. prioriternih tvari prema Direktivi 2000/60/EZ koje su bitne za morski okoliš, kao što su pesticidi, antivegetativna sredstva, farmaceutski proizvodi zbog, na primjer, gubitaka iz raspršenih izvora, onečišćenja s brodova, atmosferskog taloženja, kao i biološki aktivnih tvari), — unošenje nesintetičkih tvari i spojeva (npr. teških metala, ugljikovodika zbog, na primjer, onečišćenja s brodova kao i istraživanja i eksploatacije nafte, plina i minerala, atmosferskog taloženja, riječnih unosa), — unošenje radionuklida.
Sistematsko i/ili namjerno ispuštanje tvari	<ul style="list-style-type: none"> — unošenje drugih tvari u morske vode, krutih, tekućih ili plinovitih, do kojeg dolazi zbog njihova sustavnog i/ili namjernog ispuštanja u morski okoliš, dopuštenog u skladu s drugim zakonodavstvom Zajednice i/ili međunarodnim konvencijama.
Obogaćivanje hranjivim i organskim tvarima	<ul style="list-style-type: none"> — unosi gnojiva i drugih tvari bogatih dušikom i fosforom (npr. iz točkastih i raspršenih izvora, uključujući poljoprivredu, akvakulturu, atmosfersko taloženje), — unosi organskih tvari (npr. iz kanalizacije, marikulture, riječnih unosa).
Biološke smetnje	<ul style="list-style-type: none"> — unošenje mikrobnih patogena, — unošenje neautohtonih vrsta i premještanje, — selektivna ekstrakcija vrsta, uključujući slučajni ulov (npr. pri komercijalnom i rekreacijskom ribolovu).

PRILOG IV.

Okvirni popis karakteristika koje treba uzeti u obzir pri određivanju okolišnih ciljeva

(iz članka 10. stavka 1. i članka 24.)

- (1) Odgovarajuće obuhvaćanje elemenata karakterističnih za morske vode pod suverenosti ili u nadležnosti država članica unutar morske regije ili podregije.
 - (2) Potrebno je odrediti (a) ciljeve koji odgovaraju željenim uvjetima na temelju definicije dobrog stanja okoliša; (b) mjerljive ciljeve i s njima povezane pokazatelje koji omogućuju praćenje i procjenu; i (c) radne ciljeve povezane s konkretnim provedbenim mjerama kojima se podupire njihovo ostvarivanje.
 - (3) Specifikacija stanja okoliša koje treba postići ili održavati kao i izražavanje tog stanja mjerljivim svojstvima elemenata koji karakteriziraju morske vode države članice unutar morske regije ili podregije.
 - (4) Dosljednost skupa ciljeva; ciljevi ne smiju biti međusobno suprotni.
 - (5) Specifikacija sredstava potrebnih za ostvarivanje ciljeva.
 - (6) Izražavanje ciljeva, uključujući eventualne privremene ciljeve, s rasporedom ostvarivanja.
 - (7) Specifikacija pokazatelja namijenjenih za praćenje napretka i usmjeravanje odluka uprave u svrhu ostvarivanja ciljeva.
 - (8) Prema potrebi, specifikacija referentnih točaka (ciljne i granične referentne točke).
 - (9) Uzimanje u obzir socijalnih i gospodarskih pitanja pri određivanju ciljeva.
 - (10) Provjera skupa okolišnih ciljeva, s njima povezanih pokazatelja i graničnih i ciljnih referentnih točaka razvijenih s obzirom na opće okolišne ciljeve utvrđene u članku 1., radi procjene bi li ostvarivanje ciljeva osiguralo željeno stanje morskih voda koje su pod suverenosti ili u nadležnosti država članica unutar morske regije.
 - (11) Spojivost okolišnih ciljeva s općim ciljevima na koje su se Zajednica i njezine države članice obvezale na temelju relevantnih međunarodnih i regionalnih sporazuma te primjena onih koji su najrelevantniji za dotičnu morskiju ili podregiju u svrhu ostvarivanja okolišnih ciljeva utvrđenih u članku 1.
 - (12) Kada se sastavi skup pojedinačnih ciljeva i pokazatelja, trebalo bi ih zajedno provjeriti s obzirom na opće okolišne ciljeve utvrđene u članku 1. radi procjene bi li njihovo ostvarivanje osiguralo željeno stanje morskog okoliša.
-

PRILOG V.

Programi praćenja

(iz članka 11. stavka 1. kao i članka 24.)

- (1) Potrebno je dostaviti podatke za procjenu stanja okoliša kao i procjenu udaljenosti od dobrog stanja okoliša te napretka u njegovu postizanju, u skladu s Prilogom III. i kriterijima te metodološkim standardima koje treba odrediti prema članku 9. stavku 3.
 - (2) Potrebno je osigurati prikupljanje informacija koje omogućuju određivanje odgovarajućih pokazatelja za okolišne ciljeve predviđene u članku 10.
 - (3) Potrebno je osigurati prikupljanje informacija koje omogućuju procjenu utjecaja mjera iz članka 13.
 - (4) Potrebno je uključiti aktivnosti za određivanje uzroka promjena, a time i za moguće korektivne mjere koje bi trebalo poduzeti za obnovu dobrog stanja okoliša ako se utvrde odstupanja od željenoga stanja.
 - (5) Potrebno je dostaviti podatke o kemijskim onečišćujućim tvarima u vrstama za ljudsku potrošnju iz područja za komercijalni ribolov.
 - (6) Potrebno je uključiti aktivnosti koje mogu potvrditi da korektivne mjere donose željene promjene, a nemaju neželjene popratne učinke.
 - (7) Potrebno je grupirati informacije prema morskim regijama ili podregijama u skladu s člankom 4.
 - (8) Potrebno je osigurati usporedivost pristupa i metoda procjene unutar morskih regija i/ili podregija ili između njih.
 - (9) Potrebno je razviti tehničke specifikacije i standardizirane metode praćenja na razini Zajednice kako bi se omogućila usporedivost podataka.
 - (10) Potrebno je osigurati što veću spojivost s postojećim programima razvijenima na regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se pospješila sukladnost između tih programa i izbjeglo udvostručavanje napora, uz primjenu onih smjernica za praćenje koje imaju najveći značaj za dotičnu morsku regiju ili podregiju.
 - (11) U početnu procjenu iz članka 8. potrebno je uključiti procjenu glavnih promjena uvjeta u okolišu kao i, prema potrebi, procjenu novih i nastajućih problema.
 - (12) U početnoj procjeni iz članka 8. potrebno je obuhvatiti relevantne elemente navedene u Prilogu III. uključujući i njihovu prirodnu promjenjivost, te ocijeniti trendove prema ostvarivanju okolišnih ciljeva utvrđenih prema članku 10. stavku 1., služeći se prema potrebi utvrđenim pokazateljima kao i njihovim graničnim ili ciljnim referentnim točkama.
-

*PRILOG VI.***Programi mjera**

(iz članka 13. stavka 1. i članka 24.)

- (1) Nadzor nad ulazom: mjere upravljanja koje utječu na dopuštenu količinu ljudske aktivnosti.
 - (2) Nadzor nad izlazom: mjere upravljanja koje utječu na dopušteni stupanj narušavanja komponente ekosustava.
 - (3) Nadzor nad prostornim i vremenskim rasporedom: mjere upravljanja koje utječu na to gdje i kada se aktivnost smije obavljati.
 - (4) Mjere za koordinaciju upravljanja: alati za osiguravanje da je upravljanje koordinirano.
 - (5) Mjere za poboljšanje, ako je izvedivo, sljedivosti morskog onečišćenja.
 - (6) Gospodarski poticaji: mjere upravljanja koje omogućuju da oni koji upotrebljavaju morske ekosustave imaju gospodarski interes u tome da rade tako da pomažu ostvarenju cilja dobrog stanja okoliša.
 - (7) Alati za ograničavanje štete i sanaciju: alati za upravljanje koji usmjeravaju ljudske aktivnosti na obnovu oštećenih komponentata morskih ekosustava.
 - (8) Komunikacija, uključivanje zainteresiranih strana i podizanje svijesti javnosti.
-